

ФОРМУВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Авдеєнко І.М., Скриль О.І. (Харків)

Основною метою валеологічної освіти в Україні є збереження і зміцнення здоров'я українського народу шляхом формування валеологічного світогляду, виховання свідомого та дбайливого ставлення до власного здоров'я як головної умови реалізації творчого і фізичного потенціалу особистості.

Серед різноманітних форм організації валеологічної освіти в вищих навчальних закладах не останнє місце займають й заняття з іноземної мови. На них викладач має змогу закласти фундамент валеологічної культури, вказати студенту шляхи оволодіння знаннями, навичками й уміннями, необхідними для забезпечення здорового способу життя.

Іноземна мова, а саме, англійська є мовою міжнародного спілкування. Відповідно, вона є носієм інформації про існуючі у світовій валеологічній практиці поняття та явища. Окрім того, англійський дискурс відображає і певний рівень суспільної свідомості та ментальності англійського суспільства. Саме тому, він може чинити певний вплив на свідомість студентів – як інформаційний, так і виховний. Таким чином, на заняттях з іноземної мови важливо помітити й розвинути можливості позитивного впливу на формування валеологічного світогляду студентів.

У процесі вивчення англійської мови студенти стикаються з низкою понять та реалій англійського суспільства, пов'язаних із темою збереження здоров'я. Це надає їм можливість переоцінити існуючі цінності та орієнтири стосовно валеологічних проблем. Хоча для того, щоб вирішити певну проблему, необхідно спочатку її усвідомити. Сама постановка питання нерідко свідчить про наявність проблеми і стає поштовхом до усвідомлення необхідності змінити звичний стан речей.

Формування валеологічного світогляду у процесі викладання буде успішним, якщо надати особистісний смисл і забезпечити позитивну мотивацію студентів.

Знання про поняття та предмети, особливо в контексті того, що у значній частині світу вони знаходяться у повсякденному вжитку, є не лише першим кроком до усвідомлення необхідності користуватися такими ж предметами чи здійснювати подібні дії, а й певним стимулом до їх використання.

Формування валеологічного світогляду студентів, які вивчають іноземну мову, здійснюється такими засобами:

- вивчення іноземної лексики передбачає формування знань про наявність певних понять не характерних на сьогодні для українського суспільства;
- інформаційний потік (засвоєння інформації про валеологічну культуру в англійських країнах та світі).

Вивчення студентами оригінальних англійських матеріалів позитивно впливає на формування їх валеологічного світогляду у кількох напрямках:

- підвищує рівень знань стосовно актуальних валеологічних проблем у всьому світі;
- подає позитивний приклад вирішення валеологічних проблем у світі (на прикладі англійських країн);
- чинить позитивний психологічний вплив стосовно валеологічних цінностей англійського суспільства та, відповідно, зростання прагнення до прогресивних змін в українському суспільстві, що виражатиметься й у певних змінах на рівні особистісної поведінки.

Як ми бачимо, вивчення англійської мови передбачає не лише виклад матеріалу, але й сприяє вихованню валеологічного світогляду у молоді. Отже, викладач іноземної мови повинен використовувати на заняттях усі знання та засоби впливу не тільки для вироблення навиків володіння мовою, але й звернути увагу на формування дбайливого ставлення до свого здоров'я серед студентської молоді.

ПРО ДЕЯКІ ТЕНДЕНЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Артеменко Т.М., Липко І.П. (Харків)

Мова, як відомо, є головним показником самобутності культури будь-якого народу і водночас є головним посередником у міжкультурному комунікативному процесі [3, с. 597]. Питання мовної поведінки досліджуються багатьма вченими. Результати цих досліджень втілюються в практику викладання іноземних мов.

На сучасному етапі об'єктом навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є мовна комунікативна діяльність. Зазначений підхід до викладання іноземних мов вимагає від викладача зміни методики викладання, при якій мова вже вивчається як засіб впливу однієї людини на іншу у процесі комунікативної діяльності.

Теорія мовленнєвого впливу вивчає механізми варіативної інтерпретації при функціонуванні мовної системи у будь-якій сфері діяльності людини [1, с. 25], при цьому вивчаються пріоритетні фактори успішного використання мови комунікантами для здійснення своїх цілей. Викладач повинен звертати увагу студентів на комунікативні аспекти мовленнєвої діяльності, а не тільки вивчати з ними систему мовних форм.

Реальне функціонування мовних одиниць, яке відображає їх комунікативне призначення, можна спостерігати і вивчати на прикладі обміну репліками. Саме простий обмін репліками, який є прикладом діалогічної форми мови, визнається більшістю науковців основною структурною одиницею мовленнєвого спілкування [2, с. 187]. Вивчення змістовних сторін діалогу, аналіз його семантичних особливостей і прагматичних параметрів повинен бути у центрі уваги викладача іноземної мови на сучасному етапі.

Одним з прикладів такого навчання діалогічного мовлення є дослідження комунікативної стратегії дисоціації, яка конкретизується, наприклад, тактикою протиставлення і широко використовується в комунікативному процесі. Діалогічні взаємодії протиставлення обумовленні певними цілями комунікантів. У сфері протиставлення можуть реалізуватися принципи антитези і компромісу. У сфері відношень протиставлення можуть спостерігатися експліцитні елементи, які входять до складу початкової репліки та репліки-відповіді. Значення протиставлення може інтенсифікуватися за допомогою форматорів впевненості. Опозиційні відношення можуть супроводжуватися узагальненням суб'єктних номінацій, яке базується на протиставленні з заміною суб'єкту, який передає конкретне значення. Репліки діалогу можуть виражати частковий компроміс, який не завжди є однозначним. Відношення протиставлення можуть бути посилені синтаксичним паралелізмом. Репліка-відповідь даного типу може включати аргументацію, яка є одним із засобів мови, який використовується для впливу на аудиторію. При спілкуванні комунікант обирає певні мовні засоби, які в певній мірі відображають його наміри.

Для впливу на адресата, адресант може використовувати реальні аргументи, які спрямовані на те, щоб визвати у адресата певні почуття, завоювати, наприклад, його симпатії. Для досягнення цього необхідно враховувати соціальні, психологічні і екстралінгвістичні фактори. Навчити враховувати і використовувати ці фактори при спілкуванні є задачею викладача. Семантико-прагматичний аналіз мовного матеріалу допоможе вирішенню цієї задачі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гаврилова М.В. Методы и методики исследования политической коммуникации. / М.В. Гаврилова. – СПб: Изд-во Невского института языка и культуры, 2008. – 92 с. 2. Макаров Л.М. Основы теории дискурса / Л.М. Макаров. – М.: Гнозис, 2003. – 227 с. 3. Основы теории коммуникации [Под ред. проф. М.А. Василика]. – М.: Гардарики, 2003. – 615 с.

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У МЕЖАХ ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ

Байбекова Л.О. (Харків)

На сучасному етапі існує велика кількість досліджень, присвячених вивченню ефективності застосування традиційних та інноваційних методів як засобу підвищення якості засвоєння іноземної мови студентами. Проте в педагогічній практиці відзначається, що однакові форми навчання можуть бути оптимальними для одних і менш сприятливими для розвитку продуктивного мислення інших студентів. Саме у ході нашого дослідження розглядаються деякі з існуючих методів у межах гуманістичного підходу, що допоможе викладачу зорієнтуватися у різноманітті сучасних методичних технологій та обрати

оптимальний варіант з урахуванням рівня підготовки, індивідуальних особливостей студентів.

У 60 – 70 роки ХХ століття був розроблений гуманістичний підхід до навчання, суть якого полягає в орієнтації на особистість студента, на його інтереси та можливості, а також на способи навчання, які відповідають його індивідуальним особливостям. Таким чином, процес навчання переорієнтовується з особистості викладача та методів викладання на особистість учня та способи навчання.

Гуманістичний підхід обумовив появу альтернативних (інноваційних) методів оволодіння мовою: метод «тихого» навчання (The Silent Way), метод «громади» (Community Language Learning), нейро-лінгвістичне програмування (Neuro-Linguistic Programming), варіанти суггестивного методу тощо [1, с. 5].

Метод «тихого» навчання, заснований К. Гаттеню, полягає в тому, що викладач говорить на занятті якомога менше. Навчання у тиші сприяє процесу мислення, концентрації учнів при виконанні завдання [2, с. 81]. Перевагами цього методу являються стимулювання самостійності учнів, формування внутрішньої мотивації та використання у процесі навчання дидактичного матеріалу.

Метод «громади», розроблений психологом Ч. Курраном, характеризується тим, що студенти самі визначають зміст та обирають зручний для них темп та режим роботи. Викладач не є керівником процесу, а виступає у ролі «радника».

Нейро-лінгвістичне програмування (НЛП) було засновано Джоном Гріндером та Річардом Бендлером більш ніж 20 років тому в університеті Санта-Круз в Сполучених Штатах Америки. Ключовим словом у назві цього методу є програмування, що вказує на той спосіб, за допомогою якого ми організуємо мислення, щоб досягти поставлених цілей. НЛП – це напрям у методиці викладання іноземної мови, що дозволяє успішно розкрити та активізувати резервні можливості особистості в процесі занурення в іноземний мовний та мовленнєвий простір. НЛП стосується і способу мислення, від якого залежать всі наші досягнення в цілому.

Інтеграція програмно-технічних засобів, засобів зв'язку, усіх інформаційних ресурсів та запасів знань у єдиний інформаційний простір стають основними чинниками трансформації сучасного світового простору. У студентів є можливість прослуховувати аудіоматеріали, записані носіями мови, і корегувати свою вимову. Доцільно також використовувати вправи на відпрацювання конкретного звуку, що є можливим і практикується на заняттях із застосуванням традиційних методів.

Отже, варто комбінувати різні підходи, для досягнення необхідного результату – формування комунікативних навичок і умінь при оволодінні іноземною мовою. Вміле застосування окремих організаційних форм та прикладів, характерних для різних методів, допомагає значно підвищити ефективність процесу навчання та мотивацію студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кашина Е.Г. Традиции и инновации в методике преподавания иностранного языка / Е.Г. Кашина. – Самара: Универс-групп, 2006. – 75 с. 2. Колесникова И. Англо-русский справочник по методике преподавания иностранных языков /